

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2017/18. ORSZÁGOS DÖNTŐ 9. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Kik nimfák a görög mitológia, mondavilág alábbi szereplői közül?
(A) Maia (B) Pénelopé (C) Kalüpszó (D) Nauszikaá (E) Daphné
- Ismert és régies népneveket állítottunk párba. Melyek a helyes párosítások?
(A) szlovák – tót (B) olasz – talján (C) orosz – porosz
(D) osztrák – rác (E) spanyol – hispán
- Mely meghatározások felelnek meg az öt idegen szó valamelyikének?
momentán monetáris monodráma monogámia monstrum
(A) egyfelvonásos színmű (B) pillanatnyilag (C) szörny
(D) egynejűség (E) pénzügyi
- Tótfalusy István *Karácsonyi leoninusok* című verséből idézünk. Jelöljétek meg a részlettel kapcsolatos igaz állításokat!
*Játszik a gyermek, a karja kicsúszott, nincs betakarva,
Mária nézi: nevet – „Fúj az ökör meleget!”*
(A) A két sor egy disztichont alkot. (B) Az uralkodó versláb a daktilus.
(C) A sorokban belső rímek találhatóak. (D) A részletben összesen 6 ige van.
(E) Az említett gyermek: Jézus.
- Melyik mitológiai eredetű kifejezés utal a felesleges, hiábavaló munkára?
(A) Augeiász istállója (B) Pandora szelencéje (C) Ariadné fonala
(D) Diogenész hordója (E) a Danaidák hordója/korsója
- Milyen **jelentéskörbe** tartozó elő- vagy utótagot tehetünk a **ház** szóhoz úgy, hogy értelmes, létező összetett szó jöjjön létre?
(A) jármű (B) állat (C) szín (D) növény (E) foglalkozás
- Jelöljétek meg azokat a meghatározásokat, amelyeknek a megfejtése lehet egy **KU**- kezdetű szó!
(A) gubbasztva ül (B) megalázkodva kér (C) ragadós kence
(D) sarlatán doktor (E) nyereszkedő kereskedő
- Mit jelent a helyesen írt kifejezések kezdőbetűiből összeolvasható szó?
tüzijáték, gunyoros, bíztat, ujjat, ahoz, beljebb, tartáj, apály
(A) halom, kisebb rakás (B) gyapjúköpeny (C) szélhűtés, szélütés
(D) bog, csomó (E) fűvós hangszer

- Egy jelentős költeményünkben idézünk egy sort. Ha felismertétek, jelöljétek meg a további pontos idézeteket, amelyek szerepelnek még ebben a versben!
„Te orcádra ütök.”
(A) *tiporjatok reám* (B) *megint elvágynék* (C) *szermes gondban*
(D) *jaj, hiába* (E) *lehull a porba*
- Jelöljétek meg az előző feladat versével kapcsolatos igaz állításokat!
(A) *Szerelmes vers.* (B) *Egyaránt tükrözi a költő hűségét és hűtlenségét.*
(C) *Önmegszólító vers.* (D) *A költő a Nyugat egyik szerkesztője volt.*
(E) *A címében szereplő metafora végigvonul a versen.*
- Mi igaz a 9. feladat *„Te orcádra ütök.”* sorára, illetve szavaira?
(A) *E mondatnak két különböző értelmezési lehetősége is van.*
(B) *A három szó közül kettő névszó.*
(C) *Az első két szó az állítmány közvetlen bővítménye.*
(D) *A mondat összesen két ragot tartalmaz.*
(E) *E sor trochaikus lejtésű.*
- Egy ismert népdalunk első versszakát idézzük titkosírással. A megfejtése után jelöljétek meg a dal folytatásában szereplő szavakat!
34 44 46 34 38 34 43, 34 44 46 34 38 34 43,
39 49 57 57 61 61 58 55 26 46 34 38 34 43.
39 49 57 57 61 61 58 53 49 55 27 28 50 44
43 51 53 51 48 34 37 34 58 64 34 57 34 43.
(A) 44 49 64 26 46 (B) 28 61 64 26 44 (C) 57 35 44
(D) 58 34 (E) 39 50
- Mely szavak, szóalakok illeszthetők be a pontok helyén az alábbi szövegbe?
Miután ..... átgondoltuk a kérdést, ... nevezőre jutottunk: egyesületünk az új szabadidős ..... folytatja tevékenységét. A költözés ..... alatt a foglalkozások szünetelnek. A jobb körülmények ..... jobb eredményeket is hoznak.
(A) *mindnyájan* (B) *azonos* (C) *komplexusban*
(D) *tartalma* (E) *alkalmasint*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Olvasni jó!** Hogyan győznének meg a kortársaitokat arról, hogy szépirodalmat jó és érdemes olvasni? Írjatok egy érvelő szöveget, amelyben felsorakoztattok minél több és meggyőzőbb érvet az olvasás mellett!